



Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union



Exploiting the potentialities of solid biomasses in EU Parks

D5.6.6 PROPOSITION OF LEGAL MEASURES AT NATIONAL LEVEL Recommendations for Decision Makers

Zsófia Tomcsányi

February 2016
HUNGARY

The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Communities. The European Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Szakpolitikai ajánlások

1. A Nemzeti Energiastratégia újragondolása, a megújuló energiák szerepének növelése

Az ország jövőjét meghatározó stratégiákat időről időre korszerűsíteni szükséges, mert változások következnek be a politikai környezetben. Ez a 2030-ig szóló Nemzeti Energiastratégiára is igaz. 2012-ben történt megalkotása óta csökkent a szénhidrogének világpiaci ára, csökkent a villamos energia ára, ugyanakkor az EU új klímapolitikai célokat tűzött ki, melyek teljesítésében meghatározó szerep jut a megújuló energiáknak. A Nemzeti Energiastratégia előbb-utóbb elkerülhetlenné váló korszerűsítése során a környezetben bekövetkezett változásokhoz igazodva nagyobb szerepet kell biztosítani a megújuló energiáknak, köztük a biomasszának.

2. Agroenergetikai stratégia kidolgozása

Az agrárium és az energia szektor között sokoldalú kapcsolat áll fenn. Az agrárium nem csak energiafogyasztó, de energiatermelő is lehet. A biomassza hazai erőforrás, termelése munkaerőt és szellemi kapacitást foglalkoztat, növeli a vidék megtartó erejét. A fő célokat egy átfogó agrárenergetikai stratégia jelölheti ki, mely egyebek mellett számszerűsítheti a biomassza-potenciált és meghatározhatja a nemzeti parkok szerepét is. Az agrárenergetikai stratégia megalkotása nem könnyű feladat, mert több szektor sokszor egymással ellentétes szempontjait kell figyelembe vegye.

3. A biomasszára alapuló ellátási láncok alkalmazása az energiahatékonysági célok teljesítésére

A 2012/27/EU sz. Energiahatékonysági Direktíva előírja egyebek mellett az energiafogyasztás volumenének a csökkentését. A csökkentés egyik eszköze az energiaszolgáltatók kötelezése arra, hogy energiahatékonysági beavatkozásokkal évente 1,5%-kal csökkentsék saját fogyasztóik energiaigényét. Ez a 2020-ig hátralevő időben 10%-os csökkentést jelent! A Magyar Kormány a direktíva implementációja során a megengedett alternatív politikák alkalmazása mellett döntött. A javaslat az, hogy a Kormány a direktívában említett alternatív politikákkal érje el, hogy a végfogyasztók ésszerű hányada a vezetékes energiák helyett biomassza alapú energiát használjon. Az erre vonatkozó konkrét intézkedések megjelenhetnek a három évente kiadandó Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Tervben. Tekintettel arra, hogy a biomasszát helyi felhasználású energiaforrásként kell számon tartani, a biomassza hasznosítására vonatkozó terveket is helyi, pl. járási szinten is ki kell dolgozni.

4. A biomassza-programok és a környezetvédelmi programok egyeztetése, harmonizálása

A politika-alkotás fontos feladata a politikák horizontális, szektorok közötti harmonizálása. Ez teljes mértékben igaz a biomassza alapú energiatermelésre is, mely az energetikai szektoron kívül más szektorokat is érint. A biomassza felhasználása pozitívként jelenik meg az ország üvegház-gáz mérlegében, de helyi szinten légszennyezést okoz. Nyilvánvalóan fontos cél a fosszilis energiák biomasszával történő kiváltása, de nem lehet figyelmen kívül hagyni a környezetvédelmi szempontokat sem, pl. a PM10 kibocsátás korlátozására vonatkozó törekvéseket¹.

5. Természetvédelmi szempontok érvényesítése a biomassza hasznosítása során

¹ Lásd pl. a 1330/2011. (X.12.) Korm. határozatot a kisméretű szálló por csökkentés ágazatközi intézkedési programjáról.

A biomassza felhasználás növelését hazai védettségű és Natura 2000 területeken elsősorban a természetvédelmi kezelési beavatkozások során keletkező biomasszára kell alapozni. Ennek legfontosabb forrása az özönnövények eltávolítása lehet. A védett területeken a biomassza termelése csak úgy történhet, hogy a természetvédelmi érdekek ne sérüljenek, azok minden esetben prioritást élvezzenek.

6. A természetvédelmi szempontok figyelembe vétele az Erdőtörvény napirenden lévő módosítása során

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII törvény módosítását úgy kell végrehajtani, hogy az erdőgazdálkodás természetvédelmi célú szabályozásának jelenlegi szintje ne csökkenjen, mert csak ez biztosíthatja az erdők védelmi funkciójának maradéktalan biztosítását. A jelenlegi magyarországi gyakorlatban a holtfa kihozataláról csak műveleti lapot kell írni, bejelentőt nem, így a természetvédelmi kezelő hivatalosan nem értesül az ilyen műveletekről. Az erdőtüvény napirenden lévő módosítása során nagyobb szerepet kaphatnának a természetvédelmi szempontok a holtfa kihozatalát illetően, ha a jogszabály előírná a bejelentési kötelezettséget holtfa kihozatalára is és vétőjogot kapna a természetvédelmi kezelő. Növelni kellene a kötelezően területen hagyandó holtfa mennyiségét is legalább a védett területeken.

7. A hatásfok javítása, mint alapfeltétel

A fenntarthatóság rendszerszemléletű megközelítése alapján a leghatékonyabb és leggazdaságosabb CO₂ kibocsátás-csökkentési mód a tényleges energiafelhasználás csökkentése. Ezért a megújuló energiás fejlesztések támogatása során is elsőbbséget kell kapnia a hatásfok növelésének. Ennek érdekében a megújuló energiás projektek támogatásának feltételévé kell tenni a legjobb technológiák használatát és a fűtőrendszerek fejlesztésével egyidejűleg történő épületszigetelést is. Mivel a biomassza kazánok hatásfoka jelentős mértékben függ a felhasznált biomassza fűtőanyag nedvességtartalmától (jobban, mint pl. a használt fafajtól), és mivel különösen a kis felhasználóknál a hozzáértés és a tárolási kapacitás hiányzik, hogy a felhasználó ellenőrizze és biztosítsa az optimális nedvességtartalmat, szükséges lenne a fás tüzelőanyagok minden fajtájánál a forgalombahozatal során megengedett maximális nedvességtartalom szabályozása. A biomassza alapú energiatermelésnek az egyedi helyzetekhez igazodva egyéb megújuló energiás fejlesztésekkel való összekapcsolása tovább növelheti az eredő hatásfokot.

8. Biomassza indikátorok számításának pontossága

Bár számos ajánlás és szabvány létezik a különböző szintű jogszabályokban és programokban az ÜHG kibocsátás számításához kapcsolódó főbb adatok módszertanára, az adatszolgáltatás forrása és módszertana sok esetben bizonytalan, nem egységes. Ehhez járul hozzá a számított adatok és a tényleges adatok eltérése bizonyos nem nyomon követhető tényezők, pl. illegális fakivágás következtében. Úgyszintén problémát okoz az elméleti potenciálok és a tényleges, gyakorlatban felhasználható potenciálok eltérése. Kívánatos lenne a pályázati kiírásokban egységes, egyszerű, egyértelmű számítási módszertant megadni, mely a nem ismert tényezőket is figyelembe veszi legalább becslés szintjén.

9. Területhasználati szabályok egyértelműsítése

Magyarországon jelenleg is folyamatban van a nemzeti parkok és a bioszféra rezervátumok kialakítása/átalakítása. A természetvédelmi szempontok és a szociális-gazdasági szempontok esetenkénti érdekütközéséből eredő konfliktusok megelőzése és a biomassza felhasználás természetvédelmi fenntarthatóságának biztosítása érdekében kívánatos lenne a zónarendszerek

mielőbbi véglegesítése, az esetleges ellentmondások feloldása és a területhasználatra vonatkozó szabályok rögzítése a jogszabályokban. Ezt az érintett célcsoportok minél szélesebb körű bevonásával kell végezni.

10. Kapcsolt energiatermelés hatékonyabb ösztönzése

A kapcsolt energiatermelést szolgáló fejlesztések iránt jelenleg kisebb az érdeklődés, mint indokolt lenne. Az ilyen beruházások hatékonyabb ösztönzését szolgálná az új pályázati támogatások feltételrendszerének megfelelő kialakítása mellett az elektromos energiaátvitel egyszerűsítése szabályozási eszközökkel, a kisebb szereplők hálózatba szervezése, valamint a projekttervezéshez szakmai háttér biztosítása pl. megyei önkormányzatoknál energetikusok alkalmazásával.